

Dosarul nr. 2r-38/22
2-20117508-01-2r-19012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Ciubotaru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Malii, I. Dutca, M. Guzun

DECIZIE

02 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul depus de Roman Raevschii,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 împotriva lui Roman Raevschii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal apelul declarat de Roman Raevschii împotriva hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă,

constată:

La 24 septembrie 2020, societatea pe acțiuni „Termoelectrica” a depus acțiune oblică în interesele debitorului său Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 împotriva lui Roman Raevschii, prin care a solicitat încasarea datoriei la plata serviciilor comunale în sumă de 11 535,03 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 346,05 lei.

Prin hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea.

S-a încasat de la Roman Raevschii în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 suma de 11 535,03 lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice pentru perioada de până la 31 august 2020.

S-a încasat de la Roman Raevschii în contul societății pe acțiuni „Termoelectrica” suma de 346,05 lei cu titlu de taxă de stat (f.d. 17, 23-28).

La 23 iunie 2021, Roman Raevschii a declarat apel împotriva hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii contestate și adoptarea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d. 19).

Prin încheierea din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca

fiind depus în afara termenului legal apelul declarat de Roman Raevschii împotriva hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (f.d. 34-35).

La 10 decembrie 2021, Roman Raevschii a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii recurate și adoptarea unei decizii, prin care să fie dispusă examinarea apelului (f.d. 42-43).

În motivarea recursului a invocat că prima instanță a examinat cauza fără participarea părților, iar el nu a fost citat și nu a cunoscut despre existența prezentului proces.

Astfel, despre hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a aflat abia la 11 iunie 2021, când a recepționat prin poștă dispozitivul hotărârii judecătorești.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a considerat că termenul de contestare a hotărârii curge de la data pronunțării dispozitivului acesteia, or, el nu a fost citat și nu a participat la examinarea cauzei. Respectiv, conform legislației, este în drept să conteste hotărârea primei instanțe în timp de 30 de zile de la data comunicării hotărârii. Așa, apelul declarat la 23 iunie 2021 este în termen, deoarece dispozitivul hotărârii l-a recepționat la 11 iunie 2021.

La 19 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatelor societății pe acțiuni „Termoelectrica” și Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 pentru notificare copia recursului motivat depus de Roman Raevschii împotriva încheierii din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Însă, până la examinarea recursului, intimatele nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 15 noiembrie 2021. Însă, la materialele dosarului lipsesc înscrisuri din care ar putea fi constat momentul când încheierea din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată recurentului Roman Raevschii.

În atare circumstanțe, Colegiul consideră ca fiind în termen recursul declarat de Roman Raevschii la 10 decembrie 2021 împotriva încheierii din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 26 februarie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat hotărâre prin care a admis acțiunea oblică depusă de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele debitorului său Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 împotriva lui Roman Raevschii (f.d. 17, 23-28).

Manifestându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, la 23 iunie 2021, Roman Raevschii a declarat apel împotriva acesteia, solicitând casarea hotărârii contestate și adoptarea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d. 19).

Prin încheierea din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal apelul declarat de Roman Raevschii împotriva hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (f.d. 34-35).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Colegiul notează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Colegiul reiterează că, în condițiile speței, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 26 februarie 2021 (f.d. 17, 23-28).

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 27 februarie 2021, iar data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 29 martie 2021, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual.

Astfel, instanța de recurs vădește că, depunând cererea de apel la 23 iunie 2021, Roman Raevschii a omis termenul legal de declarare a apelului, or, aceasta trebuia să dea dovadă de diligență și să depună cererea de apel în interiorul termenului legal, până la 29 martie 2021, ora 24.00.

La capitolul dat, Colegiul apreciază ca fiind declarative argumentele acestuia, precum că Judecătoria Chișinău nu i-a comunicat despre existența acestui litigiu pendent pe rolul său, or, conform materialelor dosarului, la 03 noiembrie 2020, Roman Raevschii a recepționat corespondența cu aviz simplu DS8000214584AS,

care conținea copia încheierii din 25 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la care erau anexate copia cererii de chemare în judecată cu anexele la aceasta (f.d. 14, 12).

Instanța de recurs observă că, prin încheierea din 25 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a acceptat în procedură acțiunea depusă de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 împotriva lui Roman Raevschii și a dispus judecarea acesteia în formă scrisă, conform procedurii de examinare a cererilor cu valoare redusă.

Prin această încheiere, prima instanță a dispus de a expedia pârâtului Roman Raevschii copia acțiunii depuse cu înscrisurile anexate și i-a propus acestuia să prezinte instanței referința și probele pe care își întemeiază obiecțiile.

Totodată, prin încheierea din 25 septembrie 2020, prima instanță a informat participanții la proces că soluționarea prezentei cereri de chemare în judecată va avea loc unipersonal, în lipsa părților, în termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii, iar hotărârea judecătorească adoptată va fi publicată pe pagina web a instanței judecătorești și va fi comunicată participanților la proces.

Colegiul constată că dispozitivul hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost publicat pe portalul național al instanțelor de judecată la 28 februarie 2021 [https://jc.instante.justice.md/ro/court-decisions?dossier_number=2-20117508-12-2-24092020&type=Any&apply_filter=1].

Instanța de recurs decelează că hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătoria și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată în regim real (pct. 7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă cert că dispozitivul hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost plasat și publicat pe portalul național al instanțelor de judecată peste două zile după emiteră, la 28 februarie 2021.

În această ordine de idei, Colegiul nu poate accepta poziția lui Roman Raevschii, precum că a fost în imposibilitate de a ataca în termen hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece nu cunoștea despre existența acestei hotărâri.

Așa, aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, Colegiul notează că în sensul coroborat al art. 362 alin. (1) și art. 111 din Codul de procedură civilă, termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

Mai mult ca atât, recurentul Roman Raevschii nu a făcut uz de dreptul său procedural de a solicita repunerea în termenul procedural de declarare a apelului, în conformitate cu art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

În acest sens, Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen de decădere pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Relaționând circumstanțele constatate textelor legale precitate, este apreciată ca reprehensibilă alegația recurentului invocată în sensul aprecierii apelului ca declarat în interiorul termenului legal, motivându-și concluzia prin faptul că cererea de apel a fost depusă în termen de 30 de zile de la momentul recepționării hotărârii judecătorești. Or, litiganții în proces, având cunoștința de dispozițiile legale, urmează să facă uz de drepturile sale procedurale cu bună credință și diligență. Astfel, Roman Raevschii avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă, iar la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente care este soarta prezentului litigiu, la ce etapa se află examinarea lui, dacă a fost sau nu pronunțată hotărârea și care este soluția pronunțată prin această hotărâre. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejarea a dreptului lui Roman Raevschii de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea apelului ca fiind depus în afara termenului legal, în temeiul art.369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În cauza Melnic v. Republica Moldova, Înalta Curte a constatat violarea securității raporturilor juridice (art. 6 § 1 al Convenției) pentru admiterea, într-o cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen, fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că Roman Raevschii nu a îndeplinit actul procedural în interiorul termenului legal instituit la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă și nu a solicitat, prin prisma art. 362

alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural de declarare a apelului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov vs Ucraina că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Roman Raevschii.

Se menține încheierea din 15 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 77 împotriva lui Roman Raevschii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas